# COMMISSIEVOORSTEL

| | |
|---|---|
| zaaknummer: | 1364671 |
| afdelingsnaam: | Sociaal Domein- team Beleid |
| steller: | Pauline Geldhof |
| telefoonnummer | 035 629 2232 |
| onderwerp: | Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030 |

## Voorstel

Het college te adviseren:

1. De Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030 vast te stellen.

## Samenvatting

Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning hebben gemeenten de taak om mantelzorgers te ondersteunen en te waarderen. Mantelzorg is dan ook een speerpunt in de door u op 6 december 2023 vastgestelde Beleidsagenda Wmo-Samenleving 2024-2030. In de voorliggende Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030 staat hoe wij in samenwerking met andere partijen aan dat speerpunt uitvoering zullen geven. Het vaststellen van de uitvoeringsagenda is een bevoegdheid van het college.

## Inleiding

Mantelzorgers zijn van onschatbare waarde en onmisbaar in onze zorgketen. De druk op mantelzorgers neemt steeds meer toe. Dit komt door allerlei ontwikkelingen zoals langer thuis wonen, dubbele vergrijzing, en groeiende tekorten van het zorgpersoneel en zorgbudgetten. Daarnaast zijn er steeds minder mensen die mantelzorg kunnen bieden. Daarmee groeit de maatschappelijke urgentie om als gemeente te zorgen voor goede mantelzorgondersteuning. Uit de Hilversum monitor 2022 blijkt dat één op de vijf (22%) inwoners mantelzorger is en dit aantal is gestegen in vergelijking tot 2021 en voorgaande jaren. Een kwart van hen voelt zich een beetje tot zwaar overbelast.
In april 2021 heeft de Hilversumse burgerpeiling mantelzorg plaatsgevonden. Uit deze peiling bleek dat heel veel mantelzorgers niet bekend zijn met het bestaande aanbod van ondersteuning in Hilversum. Mantelzorgers weten het ondersteuningsaanbod moeilijk te vinden en de gemeente weet de mantelzorgers moeilijk te vinden, waardoor wij mantelzorgers niet goed kunnen informeren over het beschikbare ondersteuningsaanbod. Terwijl tijdige ondersteuning overbelasting van mantelzorgers juist kan voorkomen Het versnipperde aanbod van mantelzorgondersteuning in onze gemeente is daarbij ook een belangrijk aandachtspunt.
In de voorliggende Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030 staat hoe wij het ondersteunen en waarderen van mantelzorgers de komende jaren vorm willen geven.

*Doelen Inspanningen Netwerk*
In de Visie Sociaal Domein staat aangegeven dat monitoring een belangrijk onderdeel is van resultaatgericht(e) beleid en uitvoering. "*Om goed te kunnen sturen, is het van belang dat de gemeente werkt met een beperkte en duidelijke set aan indicatoren. Ook hier geldt het principe van eenvoud.*" (pagina 22 Visie Sociaal Domein). Met een Doelen-Inspanningen-Netwerk (doelenboom) voor het sociaal domein geeft het college invulling aan dit voornemen uit de visie door opgaven, doelen, maatschappelijk effectindicatoren, prestatie-indicatoren en speerpunten te combineren in één instrument. Over mantelzorg zijn drie indicatoren opgenomen in het DIN:

1. Het percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden als mantelzorger heeft ingezet voor anderen en/of maatschappelijke doelen.
2. Het aantal mantelzorgers dat in het afgelopen jaar goed werd geholpen door een vrijwilliger, de gemeente of een andere instantie.
3. Het aantal mantelzorgers dat zich overbelast voelt.

Deze indicatoren komen jaarlijks terug in de DIN-rapportage en zullen ook voorzien worden van streefwaarden. De DIN wordt naar verwachting in de commissievergadering van 17 januari 2024 geagendeerd.

## Moties en toezeggingen

Met de uitvoeringsagenda Mantelzorg 2024-2030 die nu wordt voorgelegd zijn de volgende toezeggingen en moties verwerkt:

- A19-122: 'Vernieuwing Mantelzorgbeleid'
- M19/57: 'Zorg voor Mantelzorg'

## Probleemstelling/doel

Het doel van deze uitvoeringsagenda mantelzorg is het versterken van mantelzorgers door:

- de realisatie van de activiteiten van de uitvoeringsagenda;
- de intensivering van de samenwerking tussen de mantelzorg ondersteuningsorganisaties.

Nadrukkelijk wordt ook de samenwerking gezocht met de regiogemeenten, waarbij er uiteraard ook voldoende ruimte blijft voor de 'couleur locale' van Hilversum zodat, waar gewenst, goed kan worden ingespeeld op de Hilversumse situatie met betrekking tot mantelzorg.

## Argumenten

*1.1 De Uitvoeringsagenda Mantelzorg vormt een uitwerking van de Visie Sociaal Domein en de beleidsagenda Wmo-Samenleving*

De Uitvoeringsagenda mantelzorg vormt een uitwerking van de Visie Sociaal Domein en de beleidsagenda Wmo-Samenleving 2024-2030. De in de visie en de beleidsagenda geschetste beweging van zorg en ziekte (ZZ) naar gedrag en gezondheid (GG) is in de beleidsagenda vertaald naar doelen en concrete speerpunten. Zo wordt er in de beleidsagenda Wmo-Samenleving gewerkt aan de doelstelling: Hilversummers hebben een sociaal netwerk en vormen een gemeenschap. Als speerpunt vloeit hieruit voort: versterken van mantelzorgers, waarin we aangeven te gaan werken aan deze uitvoeringsagenda.

*1.2 Een effectieve uitvoeringsagenda mantelzorg heeft een hoge maatschappelijke urgentie en deze neemt toe de komende tijd.*

De overbelasting van mantelzorgers is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Door ontwikkelingen als (dubbele) vergrijzing, hogere complexiteit van de zorgvraag, afname van het aantal professionele ondersteuners per zorgontvanger door personeelstekorten en stijgende zorgkosten etc., neemt de afhankelijkheid van en de druk op de mantelzorgers toe.

Vooral mantelzorgers die langdurig en intensief zorgtaken uitvoeren hebben het zwaar. Van alle

mantelzorgers is nu ca. 9% zwaar- tot overbelast en dit percentage neemt toe. Inzetten op een goede ondersteuning van mantelzorgers door de gemeente is cruciaal.

1.3 *Deze uitvoeringsagenda is nodig om de basis van de mantelzorgondersteuning op orde te krijgen en te vernieuwen.*
Deze uitvoeringsagenda is opgebouwd rondom de vier aandachtspunten voor gemeentelijk mantelzorgbeleid te weten vinden, versterken, verlichten en verbinden waardoor de uitvoeringsagenda breed en samenhangend is samengesteld. Tegelijkertijd kan door het aanjagen van een intensievere samenwerking tussen de mantelzorg ondersteuningsorganisaties het bestaande aanbod op stadsniveau (en zelfs op regioniveau) worden geëvalueerd en vernieuwd, passend bij de behoefte van mantelzorgers.

1.4 *De realisatie van de uitvoeringsagenda biedt een geschikte kapstok om de intensievere samenwerking tussen de diverse mantelzorg ondersteuningspartijen én de regio aan te jagen.*
De uitvoeringsagenda mantelzorg kent een hoog ambitieniveau. Een intensievere samenwerking van verschillende mantelzorg ondersteuningsorganisaties is nodig om deze op een goede manier uit te voeren.

1.5 *De Adviesraad Sociaal Domein Hilversum adviseert positief op de Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030.*
Op 23 november jl. heeft de Adviesraad Sociaal Domein Hilversum een positief advies uitgebracht met een aantal op- en aanmerkingen die in de uitvoeringsagenda tekstueel zijn verwerkt en/of in de realisatie van de uitvoeringsagenda worden meegenomen.

## Kanttekening(en)

1.1 *De realisatie van deze uitvoeringagenda vereist een intensievere samenwerking tussen de mantelzorg ondersteuningsorganisaties in de stad/regio.*
Al jaren werken verschillende mantelzorg ondersteuningsorganisaties vooral vanuit de blik van hun eigen organisatie. Deze uitvoeringsagenda gaat uit van een intensievere samenwerking tussen de uitvoeringsorganisaties. Voor de uitvoeringsorganisaties zal het tijd en moeite kosten om de cultuuromslag te maken naar ‘mantelzorgondersteuning in Hilversum’. Dit betekent ook dat de bestaande financiële afspraken met de uitvoeringspartijen gaan veranderen en het budget voor sommige organisaties gaat wijzigen. De uitvoeringsagenda is gericht op het bewerkstelligen van die verandering, omdat dit ten goede komt aan de kwaliteit, beschikbaarheid en bereikbaarheid van het aanbod voor de mantelzorgers.

## Financiën, middelen & capaciteit

In de periode 2023-2026 zorgen de SPUK GALA middelen voor een (tijdelijke) toename van het mantelzorgbudget. Voor de jaren 2024-2026 is er een totaalbudget beschikbaar van €660.000.
Bestaande uit:

- beschikbare middelen mantelzorgwaardering;
- beschikbare middelen vanuit taakveld 6.1 samenkracht en burgerparticipatie;
- middelen vanuit het coalitieakkoord;
- middelen vanuit het beleidskader Wmo-Samenleving 2024-2030;
- middelen SPUK GALA.

SPUK GALA middelen zijn op dit moment voorzien tot en met 2026. Dit verklaart het negatieve verschil vanaf 2027. Vanaf 2027 dreigt hierdoor een tekort van € 45.000,-. Begin 2026 zal de voortgang van de realisatie van de uitvoeringsagenda worden geëvalueerd en bezien worden hoe dit negatieve verschil kan worden opgelost dan wel welke activiteiten moeten worden afgeschaald.

## Uitvoering

Na vaststelling van deze uitvoeringsagenda door het college, gaan we aan de slag met de acties die in hoofdstuk 3 benoemd zijn. We starten in januari 2024 o.a. met een bewustwordingscampagne voor mantelzorgers. Ook komt er een publieksvriendelijke samenvatting van de uitvoeringsagenda.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

## Bijlage(n)

1. Uitvoeringsagenda mantelzorg in Hilversum 2024-2030
2. Advies Adviesraad Sociaal Domein uitvoeringsagenda mantelzorg
3. Collegebrief advies Adviesraad Sociaal Domein uitvoeringsagenda mantelzorg